

Foto: NIF, Geir Owe Fredheim

NORGES
IDRETTSFORBUND

INNSPILL TIL STATSBUDSJETTET 2026

www.idrettsforbundet.no

Innledning

«Idrettsglede for alle» er en offensiv og forpliktende visjon som vi i Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité er stolt over. Hver dag jobber alle i norsk idrett for å skape mest mulig idrettsaktivitet. Resultatene av den idrettsaktiviteten gir positive effekter for samfunnet langt utover vår visjon om idrettsglede for alle.

Over hele landet spiller idrettslag en viktig rolle for å gjøre nettopp det lokalsamfunnet til et godt sted å bo. I idrettslagene finner vi veteraner som har vært med lenge, og de som nettopp har begynt. De som drømmer om å ta OL-gull, og de som drømmer om å klare å trikse til ti med fotballen. De som har bodd i generasjoner i nærmiljøet, og de som nettopp har flyttet til området. De som vokser opp med trang økonomi, og de med god økonomi. Idretten bryter ned sosiale barrierer og skaper tilhørighet og samhold i lokalsamfunnet. Idretten er et sted å høre til.

For den enkelte er idrett mer enn aktiviteten. Idretten er en møteplass som gir deg venner for livet. I trygge omgivelser får barn og unge lov til å utfordre seg selv, feile og kjenne på mestring. Fysisk aktivitet er bra for både den fysiske og psykiske helsen, og det er en arena der din sosioøkonomiske og etniske bakgrunn ikke spiller noen rolle. Idretten er et fristed alle burde oppleve.

Forutsetningen for å få med flere og lengre er imidlertid blitt vanskeligere de siste årene. Pandemi og prisstigningen har økt kostnadene for idretten selv, og for brukerne av idretten. Finansiering av idrettsaktivitet må ses på som en investering. Både fordi idretten i seg selv har en enorm verdi, og fordi idretten vil være avgjørende for å løse dagens og framtidens samfunnsutfordringer: Flere barn vokser opp i vedvarende lavinntekt, psykisk og fysisk uhelse øker, flere opplever utenforskap, ungdomskriminalitet øker, og en aldrende befolkning stiller høyere krav til bedre helse i befolkningen. Dette er utviklingstrekk som vil gi Norge store samfunnsøkonomiske tap i årene fremover, og ikke minst er det en personlig belastning for de som rammes.

Etter skolen er norsk idrett landets viktigste arena og aktør for folkehelse, forebygging, inkludering, integrering og holdningsskapende arbeid. Med over 9000 idrettslag, 55 særforbund, 12 idrettskretser, 328 idrettsråd og 1,9 millioner medlemskap når idretten hele landet, og 93 prosent av barn og unge er, eller har vært med i idretten. Å sikre rammevilkår som bidrar til å skape gode idrettstilbud, vil derfor være ett av de viktigste tiltakene for å motarbeide disse utfordringene.

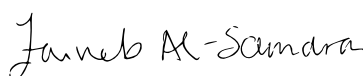
Derfor må myndighetene, også over statsbudsjettet, investere i idrett. Spillemidlene utgjør er en liten, men svært viktig del av idrettens totale finansiering, og bidrar til å utløse betydelige øvrige offentlige og private tilskudd. Dagens pengespillmodell er derfor svært viktig for idrettens posisjon i samfunnet, og sikrer en stabil grunnfinansiering som gir en avgjørende forutsigbarhet for å skape aktiviteten som gjør at flere vil være med på spleiselaget. Kommunene bidrar på tross av stramme budsjetter, men først etter at lovpålagte oppgaver er prioritert. Private sponsorer og næringslivet bidrar lokalt og nasjonalt, og idretten selv skaper omtrent 30 milliarder kroner i året gjennom dugnader, verdien av frivillig innsats og annet inntektsbringende arbeid.

Myndighetene og idretten har hatt et godt samarbeidet over mange år. Vi har en felles interesse for å skape trygge, sunne og inkluderende miljøer. Samtidig har vi hatt en tydelig rolleavklaring. Staten bidrar med rammevilkår som stimulerer til aktivitet, og idretten skaper aktiviteten.

I vårt vedlagte forslag til statsbudsjettet for 2026 finner dere hva vi mener er avgjørende for at vi skal fortsette det gode og viktige arbeidet med å skape idrettsglede for alle.

Lykke til med det viktige arbeidet dere har foran dere!

Med vennlig hilsen

Zaineb Al-Samarai
Idrettspresident

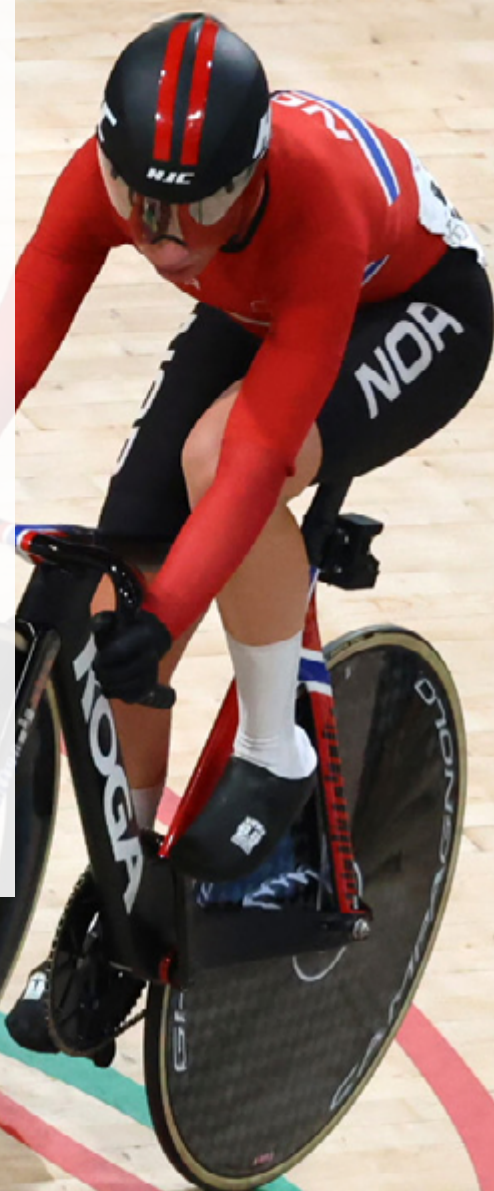

Else Marthe Sørli Lybekk
Konstituert generalsekretær

Innhold

Innledning.....	2
1. Finansiering av nytt nasjonalt toppidrettscenter	4
2. Flere anlegg	6
3. Fjerne økonomi som barriere for idrettsdeltakelse.....	8
4. Rettighetsfestet momskompensasjon.....	10
5. Støtte fra Enova.....	11
6. Aktivitetshjelpemidler	12
7. Utøverstipender flyttes til statsbudsjettet	13

I statsbudsjettinnspillet vil du finne flere kildehenvisninger markert med **blå skrift i tekst**, dette er lenker til mer utfyllende informasjon om de aktuelle kildehenvisningene. Den digitale versjonen av statsbudsjettinnspillet publiseres på Idrettsforbundet sine nettsider.

1. Finansiering av nytt nasjonalt toppidrettssenter

Toppidrettssenteret på Sognsvann har, i snart førti år, skapt glede, stolthet og nasjonalt samhold i landet vårt gjennom å bidra til uforglemmelige idrettsprestasjoner. Her har idrettshelter og trenere delt og lært på tvers av grener og fagfelt. Her er det blitt skapt en helt unik prestasjonskultur, og vi har fått fram fremragende utøvere i verdenstoppen i idrettsgrener det tidligere var utenkelig for lille Norge å hevde seg i. Viktigst av alt har resultatene inspirert barn og unge over hele landet og vist at alt er mulig.

Men nå er senterets «karriere» over. Kapasiteten er sprengt. Utviklingen er gått fra senteret, og bygget fyller ikke lenger de kravene dagens toppidrettssatsing stiller. Det er heller ikke tilrettelagt for parautøvere. Finansiering av et nytt toppidrettssenter – et veksthus for morgendagens helter, er derfor topp-prioritet for norsk idrett, og alle planer og tillatelser ligger nå klare for et nytt senter. Et nytt senter er også viktig for å sikre de lokale idrettslagene nødvendige anlegg til barn og unge. Byggetillatelsen som er gitt av Oslo kommune, går ut i mars 2027. Derfor er finansiering til toppidrettssenteret i statsbudsjettet for 2026 avgjørende for å kunne starte

byggingen. Dette ønsker vi kan skje gjennom en tilsagnsfullmakt i statsbudsjettet 2026, med en finansiering over to eller tre år.

Nå gjennomføres en samspillsprosess som vil gi oss en KS2 (kvalitetssikring) av den totale kostnadsrammen. I 2022 var kostnadsrammen estimert til 965 mill. kr, men med prisutviklingen på dette området de siste årene vil vi anta at vi ligger på ca. 1,2 milliarder kroner i 2025. Toppidrettssenteret kan ikke fullfinansieres over spillemidlene. Det vil gå ut over finansieringen til all annen anleggsbygging de neste årene. Samtidig er bygget svært viktig, og en betydelig andel av kostnadene til å finansiere toppidrettssenteret må dekkes over spillemidlene. NIF ser derfor for seg en finansieringsnøkkel der statsbudsjettet utgjør mellom 50-60 prosent av finansieringen, egenfinansiering står for 10 prosent av midlene og spillemidlene dekker det resterende beløpet. Sparebankstiftelsen DNB har allerede gitt tilsagn om 100 millioner kroner til utstyr og innredning.

NIF mener:

At en bevilgning i statsbudsjettet for 2026, med en tilsagnsfullmakt for kommende år, er avgjørende for å sikre at byggingen av et nytt nasjonalt toppidrettssenter kan starte i 2026. Endelig søknadsbeløp blir delt med storting og regjering i juni 2025.

Nytt nasjonalt toppidrettsenter.
Illustrasjon: Dyrø og Moen Arkitekter

2. Flere anlegg

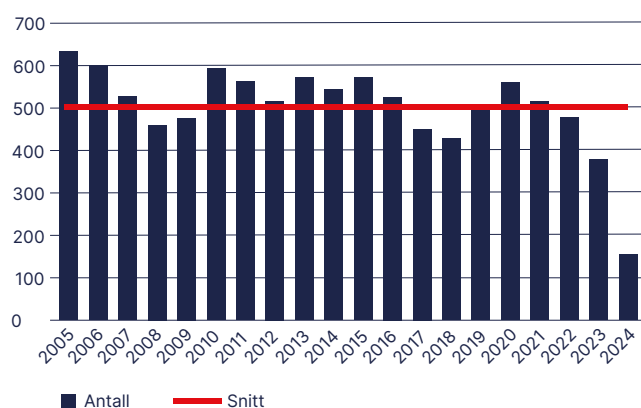
Idrettsanlegg blir i hovedsak bygget av idrettslag og kommuner og er avgjørende for å skape aktivitet. En undersøkelse som NIF gjennomførte i 2024, hvor ca. en tredjedel av alle idrettsråd i landet (det finnes ett idrettsråd i hver kommune) svarte, viser at 32 prosent av idrettsrådene vet om idrettslag som har ventelister for deltakelse på grunn av anleggs-mangel. NIF undersøkte også dette i den årlige idrettsregistreringen, hvor 478 idrettslag svarte at anlegg var en av grunnene til at de måtte avvise noen som ønsket å delta på aktivitet. I tillegg rapporterer flere særforbund om mangel på anlegg i kommuner for å kunne utvikle aktiviteten.

Samtidig som idretten opplever anleggsbehov, viser tall at det bygges og investeres mindre i anlegg nå enn tidligere. Denne trenden må snus om alle barn og unge skal ha mulighet til å delta i idrett.

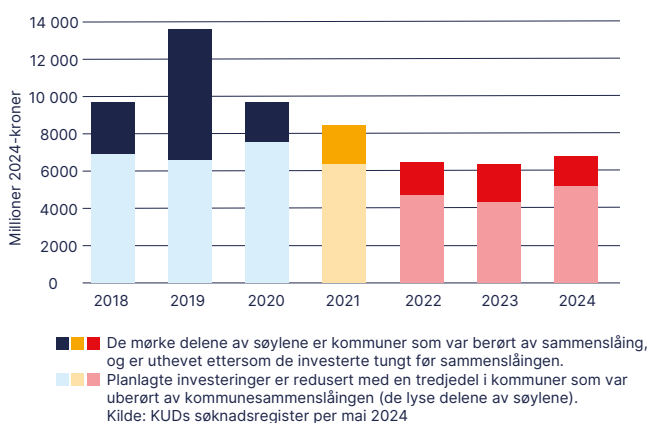
En samlet idrett står derfor bak, og har sendt inn til Kultur- og likestillingsdepartementet, [ni punkter](#) som vil bidra å få fart på anleggsbyggingen i Norge. Tre av disse punktene må løses med finansiering fra statsbudsjettet:

- Spillemidlene må utbetales raskere for å redusere kostnadene ved anleggsbygging.
- Momskompensasjon for idrettsanlegg må rettighetsfestes for å sikre forutsigbarhet.
- Store ekstraordinære miljøutfordringer, som utskifting av kunstgressbaner med gummigranulat og fjerning av blyforurensning, må løses gjennom egne bevilgninger over statsbudsjettet.

Figur 1.1 Antall anlegg bygget per år

Figur 1.2 Investeringer i nye anlegg

De resterende punktene kan løses innenfor de økonomiske rammene til spillemiddelordningen. Spillemidlene er helt avgjørende for at mange idrettslag og kommuner tar seg råd til å bygge anlegg. De har bidratt til å realisere idrettsanlegg på idrettens premisser over hele landet. I dag kan det ta to til fire år før spillemidlene utbetales. I mellomtiden påføres anleggsbygger, både kommuner og idrettslag, til dels store rentekostnader. Over tid har spillemiddelordningen vært underfinansiert, og i dag venter idrettslag og andre organisasjoner på utbetaling av ca. 700 millioner kroner, mens kommunene, som bygger de fleste store anlegg, venter på utbetaling av rundt 2 milliarder kroner. Gitt dagens rentenivå påfører dette idrettslagene en merutgift på 40 millioner kroner i året, mens kommunene påføres rentekostnader på over 100 millioner kroner.

Statens viktigste bidrag for å skape aktivitet er å gi rammevilkår som motiverer idrettslag og kommuner til å bygge idrettsanlegg. Et viktig bidrag for å få kommuner og idrettslag til å bygge flere idrettsanlegg er derfor å få utbetalt spillemidlene raskere for å unngå rentekostnaden. En mulig løsning kan være at staten etablerer en ordning der summen tilsvarende spillemidlene til anlegget kan utbetales når byggingen er igangsatt. Når spillemidlene etter hvert tildeles det enkelte anlegget, betales de ikke ut til idrettslaget eller kommunen, men tilbake til den statlige ordningen slik at verdien i den statlige ordningen opprettholdes. Den nominelle verdien vil være den samme hele tiden, men den vil dels bestå av innestående midler og dels av forskutterte midler til idrettslag og kommuner.

Kostnadene for staten vil være eventuelle tapte renteinntekter på forskutterte midler. Gevinsten vil være at det bygges flere idrettsanlegg, og det blir billigere å bygge anlegg, noe som igjen vil redusere deltakerkostnadene.

Mellomfinansiering i praksis

En slik løsning vil gjøre at «Krokkjeppen IL» som har bygget en fotballbane til 20 millioner kroner og venter på 4,1 millioner kroner i spillemidler, får utbetalt summen tilsvarende spillemidlene når byggingen starter, i stedet for to til fire år senere. Dette sparer laget for en årlig rentekostnad på rundt 250 000 kroner og en totalregning som kan ende på 1 000 000 kroner.

Sett fra statens side vil det utbetales 4,1 millioner kroner fra mellomfinansieringsordningen til Krokkjeppen IL når byggingen starter. Pengene vil bli tilbakebetalt fra spillemidlene når det er Krokkjeppen IL sin tur til å motta spillemidler. Pengene vil betales direkte tilbake til ordningen og ikke gå via Krokkjeppen, da idrettslaget allerede har mottatt tilskuddet.

NIF mener:

Idrettslag og kommuner må få utbetalt de statlige tilskuddene raskere, slik at de ikke påføres unødvendige og fordyrende kostnader ved å bygge anlegg.

3. Fjerne økonomi som barriere for idrettsdeltakelse

Økonomi har alltid vært en utfordring for at alle skal kunne delta. Derfor har idretten i over ti år prioritert arbeidet med å begrense kostnadsnivået for deltakelse generelt, samt å sikre egne ordninger for dem som likevel ikke har råd. Under tiden med økte priser og økte kostnader har økonomi blitt en barriere for deltakelse for flere. Samtidig har idrettslagenes driftskostnader økt kraftig. En fersk [rapport fra Deloitte](#) viser at det er den generelle prisveksten, ikke idrettens egne deltakerkostnader, som er hovedårsaken til at økonomi blir en stadig mer omfattende barriere for idrettsdeltakelse.

Dette begrenser idrettslagenes egne muligheter til å redusere økonomi som barriere. Regninger til drift må betales for å kunne tilby aktivitet, og det kan ikke være idretten som får ansvaret for at stadig flere barn vokser opp i familier med vedvarende lavinntekt. NIF er derfor glade for at myndigheten de siste årene har prioritert midler for å bekjempe økonomi som barriere for idrettsdeltakelse.

Både i 2023 og 2024 ble det satt av 100 millioner over statsbudsjettet for å redusere økonomi som barriere for idrettsdeltakelse. Det er en gledelig og viktig endring at midler også har kommet over statsbudsjettet og ikke bare over spillemidlene. Å bruke spillemidlene på denne utfordringen ville gått utover finansieringen til idrettsanlegg. Resultatet av satsningen er svært god, og idrettslag over hele landet melder om umiddelbar effekt. Samtidig sier idrettslagene at de kunne laget enda bedre løsninger, og løsninger som kan stå seg over tid, hvis det var større forutsigbarhet i ordningen.

Et bredt flertall på Stortinget har vedtatt at det skal gjennomføres et eget samfunnsoppdrag for inkludering av flere barn og unge i utdanning, arbeid og samfunnsliv i det neste tiåret. Et av [delmålene](#) som er foreslått for samfunnsoppdraget, er at alle barn og unge innen 2034 har like muligheter til å delta i organiserte fritidstilbud. Dette samsvarer godt med målet i fritidserklæringen om at alle barn skal ha mulighet til å delta jevnlig i minst én organisert fritidsaktivitet sammen med andre. Skal det måles nås, er det viktig at ekstrainsatsen videreføres, så lenge økonomi er en barriere for deltakelse.

Finansiering over spillemidler versus over statsbudsjettet

Det er stor forskjell på om man bevilger midler over statsbudsjettet eller over spillemidlene. Dersom spillemidlene øremerkes til økonomi som barriere, betyr det mindre penger til utbyggingen av idrettsanlegg.

Tilgang til idrettsanlegg er avgjørende for idrettsdeltakelse, og for å holde kostnadene nede. Å bruke spillemidler til økonomi som barriere vil på denne måten bidra til at det generelle kostnadsnivået går opp ved anleggsbygging, på grunn av økt ventetid på spillemidler, noe som gjør at man igjen vil trenge mer midler for å bekjempe økonomi som barriere.

Midler fra statsbudsjettet går ikke på bekostning av anleggsmidler eller andre formål, og midlene kan utelukkende brukes til å bekjempe økonomi som barriere, uten at de har noen uheldige bieffekter som rammer helheten.

NIF mener:

Det må minimum settes av 150 millioner kroner over statsbudsjettet for 2026 for å redusere økonomi som barriere i idretten. Kriteriene for tildeling utarbeides av NIF og Kulturdepartementet.

Foto: Marius Krohn-Hauglie

4. Rettighetsfestet momskompensasjon

Forutsigbare rammevilkår er avgjørende for å holde idrettslagenes kostnader nede. De siste tretten årene har idrettslag fått full momskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg, og de siste fire årene også for varer og tjenester. Momskompensasjon støtter drift, stimulerer bygging av nye anlegg og reduserer kostnadene for lagene og medlemmene.

Momskompensasjon er ingen direkte støtte til idrettslagene, men en tilbakebetaling av allerede innbetalt moms fra idrettslagene. Jo høyere aktivitet det er i idrettslagene, jo flere varer og tjenester blir kjøpt, og jo mer moms får staten inn fra idrettslagene. Om summen som skal betales tilbake vokser, betyr det altså ikke at statens utgifter vokser, men at aktivitetsnivået i idrettslagene øker.

Realiteten er imidlertid at idrettslagene ikke kan budsjettere med full momskompensasjon når de ikke vet om pengene kommer. Idrettslag har skjør økonomi og finansieres i hovedsak gjennom dugnadsarbeid og innbetaling fra medlemmene sine. Det ville vært uansvarlige å budsjettere med midler man ikke vet kommer.

Kommuner og næringsliv har momsfristak, eller rett til fratrekk. Å rettighetsfeste ordningen for idretten vil bidra til å sikre økonomisk forutsigbarhet og trygghet for idrettslag og frivillige i hele landet.

NIF mener:

- Staten må rettighetsfeste full momskompensasjon for varer og tjenester.
- Staten må rettighetsfeste full momskompensasjon for bygging av idrettsanlegg.

Foto: Erik Ruud

5. Støtte fra Enova

Idretten ønsker å bidra mest mulig i det grønne skiftet og å redusere vårt klima- og miljøavtrykk. Flere idrettslag har de siste årene sett på mulige energieffektiviserende tiltak for sine idrettsanlegg, men blir ofte møtt av stengte dører når de søker etter offentlige støtteordninger gjennom Enova. Begrunnelsen er at idretten behandles som «næring», og derfor ikke kan søke støtte for energieffektive tiltak så lenge tiltaket ikke representerer ny teknologi.

Derfor er det svært gledelig at den nye styringsavtalen til Enova fram til 2028 har flere punkter som kan stimulere til en grønnere idrett. Kort oppsummert går disse punktene ut på at Enova:

- I større grad enn tidligere kan støtte moden teknologi.
- Skal bruke virkemidler til å utløse prosjekter som ellers ikke ville litt gjennomført, eller blitt realisert langsommere.
- Investere i aktivitet som er kompatible med omstillingen til lavutslippssamfunnet.

Den nye styringsavtalen er fortsatt rettet mot husholdninger og næring. Det store potensiale som ligger i en grønnere idrett, blir vanskeligere å utløse når idretten faller mellom to stoler (husholdninger og næring). Det er kort tid til 2030, og skal vi nå klimamålet og strømsparingsmålet på 10 TWH i året, må alle bidra. Da må idretten og frivilligheten også ha tilgang på forutsigbare støtteordninger fra Enova. NIF ber om at det opprettes et program i regi av Enova, der idrettslagene kan søke om støtte til å gjennomføre gode miljø- og klimaprosjekter i forbindelse med bygging og rehabilitering av anlegg.

NIF mener:

Stortinget må starte opp et program for grønnere idrettsanlegg i samarbeid med Enova, med forutsigbare og rettighetsbaserte støtteordninger.

Foto: Erik Ruud

6. Aktivitetshjelpemidler

En avgjørende forutsetning for at personer med funksjonsnedsettelse skal kunne delta i fritidsaktiviteter, og i samfunnet ellers, er tilgang på utstyr tilpasset den enkeltes funksjonsnedsettelse (aktivitetshjelpemidler). I en rapport fra Oslo Economics som ble publisert i 2020, sa halvparten av respondentene at manglende tilgang på aktivitetshjelpemidler har begrenset deres idrettsdeltakelse.

Aktivitetshjelpemidler for personer over 26 år med funksjonsnedsettelse er ikke rettighetsfestet. Ordningen er rammestyr. For 2024 ble det satt av 79 millioner kroner. 26. januar 2024 var potten tom. Dette er fjerde året på rad at ordningen går tom for midler allerede i første kvartal. For 2025 er potten redusert til 62 millioner.

Uten tilgang på aktivitetshjelpemidler blir det vanskelig for personer med nedsatt funksjonsevne å være fysisk aktiv eller delta i idrettsaktivitet. For idretten er det vanskelig å inkludere personer med nedsatt funksjonsevne når utøverne mangler nødvendig utstyr for å kunne delta.

I 2024 startet Arbeids- og inkluderingsdepartementet en dialog med relevante aktører om hvordan ordningen med aktivitetshjelpemidler for personer over 26 år med funksjonsnedsettelse kan gjøres best og riktigst mulig for alle parter. NIF mener målet må være at alle som trenger aktivitetshjelpemidler, får tilgang på nødvendig utstyr. For å lykkes med dette må potten økes.

NIF mener:

At ordningen med aktivitetshjelpemidler til personer over 26 år må utvikles og gjøres til en rettighetsfestet ordning som tildeles som en overslagsbevilgning, og at støtten til ordningen må økes slik at den kan møte behovene i hele befolkningen, og gi alle like muligheter til å delta i fysisk aktivitet.

Foto: Alexander Eriksson

7. Utøverstipender flyttes til statsbudsjettet

Få bidrar til mer entusiasme og samhold enn norske toppidrettsutøvere. Når Solfrid Koanda tar OL-gull, Johannes Høsflot Klæbo går først over målstreken, eller håndballjentene dominerer i nok et mesterskap, så blir vi litt ekstra stolte over å være norske. Store idrettsøyeblikk bringer oss sammen, inspirer oss og viser barn og unge over hele landet at alt er mulig.

Skal Norge fortsette å prestere i verdenstoppen i et bredt spekter av idretter, må utøverne ha økonomi til å kunne satse. Noen få idretter og idrettsutøvere er markedsmessig attraktive. Der kan toppidrettsutøverne leve av idretten sin og bruke all tid på å bli best. For flertallet er økonomi en utfordring. Rundt halvparten av idrettsutøvere tilknyttet Olympiatoppen har inntekt under EUs fattigdomsgrense. Mange har derfor ikke muligheten til å fortsette satsningen, selv om de er på et internasjonalt høyt nivå.

Olympiatoppen deler årlig ut spillemiddelfinansierte stipender til kvalifiserte utøvere. Stipendet skal gi de beste utøverne økonomiske forutsetninger for å kunne utvikle seg til å bli best i verden – og forbli det. For 2025 vil satsene være: A-stipend 165 000 kr, B-stipend 100 000 kr og utviklingsstipend 85 000 kr. Stipendet til utøveren blir i dag redusert med det som overstiger 600 000 kr i inntekten. Stipendene går dermed kun til dem som virkelig trenger det.

NIF mener at spillemidlene til toppidrett primært skal brukes til å forbedre de idrettslige tilbudene til utøvere og særforbund, ikke til livsopphold. NIF mener derfor at stipendordningen for idrettsutøvere bør flyttes over til statsbudsjettet, tilsvarende den ordningen som finnes for kunstnere.

NIF mener:

At finansiering av stipend til toppidrettsutøvere bør skje over statsbudsjettet, etter kriterier fastsatt av Norges idrettsforbund og Kulturdepartementet.

Foto: NTB, Fredrik Varfjell

Fellesskap

Mestring

Ærlighet

NORGES IDRETTSFORBUND OG OLYMPISKE OG PARALYMPISKE KOMITÉ

Postadresse
Postboks 5000
0840 Oslo

Besøksadresse
Sognsveien 73
0855 Oslo

tlf +47 21 02 90 00
e-post nif-post@idrettsforbundet.no
www.idrettsforbundet.no
org.nr. 947 975 072 mva